

KESKKONNAAMET

Põlva Vallavalitsus
INFO@POLVA.EE

08.03.2021 nr DM-114628-8

Keskkonnamõju hindamise algatamine Peri oja (VEE1049200) paisutatud osa süvendamise keskkonnavalda taotlusele

Põlva Vallavalitsus (registrikood 75038581, aadress Kesk 15, Põlva linn, 63308 Põlvamaa) on 29.01.2021 Keskkonnaametile esitanud keskkonnavalda taotluse nr T-KL/1006804 Peri oja (VEE1049200) paisutatud osal Rosma paisul (PAIS020860) süvendamiseks mahuga kuni 495 m³ Veski tee 1 kinnistul (registriosa nr [1343438](#); katastritunnus 61903:002:0029) Rosma külas Põlva vallas Põlvamaal, registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 29.01.2021 dokument nr DM-114628-1.

Keskkonnaamet kontrollis keskkonnavalda taotluse vastavust veeseaduses (edaspidi *VeeS*) ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (edaspidi *KeHJS*) sätestatud nõuetele. Keskkonnaamet küsis lisateavet taotluse kohta 04.02.2021 kirjaga nr DM-114628-2. Lisateave esitati 12.02.2021 (registreeritud KOTKAS-s 12.02.2021 nr DM-114628-3) ja esitatud andmed on piisavad taotluse menetluse võtmiseks.

Lähtudes KeHJS § 6 lg 1 p 17 on muu veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 m³ olulise keskkonnamõjuga tegevus ning KeHJS § 11 lg 3 kohaselt algatatakse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine selle vajadust põhjendamata.

Põlva Vallavalitsus esitas 29.01.2021 keskkonnavalda taotluses süvendatava mahu kogusena kuni 495 m³. Samas on taotluse lisana esitatud ka Osaühing Reaalprojekt (reg kood 10765904) projekt „Rosma paisjärve saneerimine“ (Tartu 2021), mille kohaselt on saneerimise tegevusena kavandatud paisjärve puhastamine settest ning sette maht on ca 1200 m³. Projekti kohaselt on tööd jagatud kolme etappi, esimeses etapis on paisjärvest väljakaevatava sette ja pinnase maht kokku 495 m³. Teise etapiga on ette nähtud eemaldada sete vasaku kalda äärest kuni sügavuseni 43.50 m abs, väljakaevatava sette maht 495 m³. Kolmandas etapis on ette nähtud sette eemaldamine kuni paisjärve põhjani, väljakaevatava sette maht ca 280 m³.

Keskkonnaameti poolt 04.02.2021 lisateabena küsitud teabele vastas Põlva Vallavalitsus, et: „Põlva Vallavalitsus on teadlik, et süvendamine alates pinnase mahust 500 kuupmeetrit on olulise keskkonnamõjuga tegevus, mille korral tuleb läbi viia keskkonnamõjude hindamine. Kavandatud tööd on planeeritud etapiti ning hajutatult, lähtuvalt eelarvelistest vahenditest. Iga etapi tarvis taotletakse uus keskkonnavalda.“

Keskkonnaamet selgitab, et alates 01.10.2020 kehtiva VeeS § 176 lg 1 kohaselt on veekogu süvendamine veekogu põhjast setendi eemaldamine ning keskkonnaluba vajav tegevus, setend on üldmõiste VeeS seletuskirja kohaselt, mis sisaldab nii pudedaid (sh orgaanilisi) setteid kui ka juba kivistunud setteid ehk sette kivimeid. Setendi eemaldamisel veekogust mahuga üle 500 m³ on tegemist KeHJS § 6 lg 1 p 17 põhiselt olulise keskkonnamõjuga tegevusega, mille korral tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine.

Keskkonnaamet viitab, et T. Põdra “Keskkonnamõju hindamise käsiraamat“ [1] (2018) selgitab: *Sealjuures ei ole aktsepteeritav projekti „viilutamine“ (nn salami slicing) – terviktegevuse jagamine väikesteks osadeks, mille negatiivne keskkonnamõju oleks ebaoluline, et niiviisi varjata olulist kogumõju ja seeläbi vältida KMH-d (lk 99).* Samuti selgitab KMH käsiraamat (lk 100): *“Kui kavandatav projekt on osa suuremast projektist, tuleb KMH vajaduse üle otsustamisel silmas pidada kogu projekti mõju, et vältida olukorda, kus seeria väikseid olulise mõjuta jäänud projekte võimaldab suure projekti elluviimist ilma KMH-d algatamata (vt ka eestpoolt projektide „viilutamist”).“*

Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Tallinna Ringkonnakohtu lahendi 3-17-2271 kohaselt: *„Halduskohus asus seisukohale, et hoolimata tee-ehituse jagamisest erinevatesse lõikudesse koos neile osaehituslubade väljastamisega on tegemist ühe projekti/tegevusega KMH direktiivi ja KeHJS mõttes. KMH direktiivi art 1 lg 2 punkti a järgi mõeldakse mõiste „projekt“ all ehitiste või muude käitiste püstitamist või kavade teostamist ning muud sekkumist looduskeskkonda, kaasa arvatud maavarade kaevandamine./.../ Ringkonnakohus märgib, et projekti osadeks jagamine, kui sellega kaasneb keskkonnamõju nõuetekohane hindamata jätmine, vähendab KMH direktiivi kasulikku mõju (vt Euroopa Kohtu seisukoht direktiivi 2001/42/EÜ ehk keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) direktiivi kontekstis – 27.11.2016 otsus kohtuasjas C-290/15, p 48)“ (p 13).*

Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et taotluse nr T-KL/1006804 menetluses tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine, kuna saneerimise tegevusena on kavandatud paisjärve puhastamine settest ning sette maht on ca 1200 m³.

Keskkonnaamet edastas 17.02.2021 kirjaga nr DM-114628-4 Põlva Vallavalitsusele keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse eelnõu, paludes arvamusi esitada hiljemalt 05.03.2021. Põlva Vallavalitsus edastas 05.03.2021 kirjaga nr 6-3/21-504-2 (registreeritud infosüsteemis KOTKAS 08.03.2021 nr DM-114628-6) arvamuse KMH eelnõu kohta, milles märgiti: *“Põlva Vallavalitsus, olles tutvunud edastatud dokumentidega, ei oma täiendavaid arvamusi ega vastuväiteid keskkonnamõju hindamise algatamise suhtes. Põlva Vallavalitsus on esitanud pranadustaotluse infosüsteemis KOTKAS taotlusele nr T-KL/1006804. Kuna keskkonnamõju hindamine on kohustuslik on soov etapiti planeeritud tööd viia läbi peale KMH läbiviimist korraga.”*

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise

aja jooksul. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, veeseaduse § 191 järgi annab keskkonnanaloo Keskkonnaamet ning KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 17 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena veekogu süvendamise alates pinnase mahust 500 m³. KeHJS § 11 lg 3 järgi KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse kavandatava tegevuse KMH selle vajadust põhjendamata.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt, kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle KMH algatamata, kui eelhindangu tulemusena selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba KMH või keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi ka *KSH*) käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole varem kavandatava tegevuse KMH-d ega KSH-d läbi viidud.

Arvestades eeltoodut ning tuginedes KeHJS § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 1 p 17, § 9, § 11 lg 2 ja 3, VeeS §-le 191 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 lisa 16 “Veeosakonna põhimäärus” punktiga 2.2.2 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/232 “Keskkonnaameti teabehalduse kord” punktiga 4.3 algatab Keskkonnaamet KMH Peri oja (VEE1049200) paisutatud osal veekogu süvendamise keskkonnanaloo taotlusele. Keskkonnauuringute vajadus tuleb selgitada KMH programmi koostamise käigus. KMH menetlusi ei liideta ning teadaoleva informatsiooni alusel ei ole eeldada piiriülese keskkonnamõju ilmnemist.

KeHJS § 13 kohaselt tuleb Põlva Vallavalitsusel koostada koostöös juhteksperdi või eksperdirühmaga juhteksperdi juhtimisel KMH programm. Litsentseeritud juhteksperdi nimekirja leiab Keskkonnaministeeriumi veebilehelt: <http://www.envir.ee/et/kmh-litsentsikomisjon>.

KeHJS § 18 lg 7 kohaselt, kui Põlva Vallavalitsus ei ole 18 kuu jooksul käesoleva KMH algatamise otsusest arvates esitanud Keskkonnaametile KMH programmi KeHJS § 18 kohaseks nõuetele vastavuse kontrollimiseks, jätab Keskkonnaamet 29.01.2021 esitatud keskkonnanaloo taotluse läbi vaatamata ja tagastab selle Põlva Vallavalitsusele. Keskkonnaamet rõhutab, et enne KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamist tuleb läbida vastavalt KeHJS §-dele 15-17 KMH programmi kohta seisukoha küsimise etapp, KMH programmi avalikustamine ja selle tulemustega arvestamine.

KeHJS § 11 lg 11 kohaselt keskkonnanaloo taotluse menetlus peatub kuni KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitamiseni ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded või KeHJS § 18 lg 7 sätestatud asjaolude ilmnemiseni.

Vastavalt KeHJS §-le 8 KMH-ga seotud kulud kannab Põlva Vallavalitsus.

[1] https://www.envir.ee/sites/default/files/kmh_kasiraamat_tp_2018.pdf

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Meelis Järvemägi 799 0906
Meelis.Jarvemagi@keskkonnaamet.ee